

SLOVENEC

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 9.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo odoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat » 13 »
za trikrat » 10 »
za več ko trikrat . . . » 9 »

V reklamnih noticah stano enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izven nedelje in praznikov, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Koptarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; neizbrana risma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravnistvo je v Koptarjevi ulici št. 6. Sprejema naročila, inserate in reklamaolje. — Upravnistiškega telefona št. 189.

Današnja številka obsega 4 strani.

Beseda brez ovinkov.

Zadnji čas je, da kot glasilo našega katoliškega in svojemu domu ter avstrijski domovini udanega slovenskega ljudstva izpregovorimo jasno na adresu nekaterih v Ljubljani, ki upriparjajo zadnje čase čedaljebolj predrzno in nesramno sistematično protikatoliško in protiaavstrijsko gonjo.

Ze okoli 20. septembra se je v Ljubljani čutilo, da so neki ljudje na delu, la hujskajo zlasti mladino zoper vsako božjo in posvetno oblast in jo okužijo s tistimi anarhistovskimi načeli, ki jih razširja srbska mladina v Črni gori ter v Sarajevu po naukih visoke šole političnih umorov v Belgradu. Ko so se v Ljubljani javno razpostavljale podobne dedno obremenjene principe Jurja, smo vedeli, pri čem smo. Srbska vlada je v Ljubljani organizirala plačano agenturo za provokacije v prid protiaavstrijski srbsko - iredentovski misli. Vsi protiaavstrijski pojavi v izvestnem krogu v Ljubljani so plod dinarjev iz dispozicijskega fonda srbskega zunanjega ministrstva, ki plačuje gotove deficite.

Odkar pa je par brezpomembnih ljudi iz tiste ljubljanske plasti, ki v našem narodu ničesar ne reprezentuje, šlo v Belgrad krokati in prebedet par noči v ondotnih kavarnah s srbskimi oficirji, je nekaterim silno greben zrastel in včeraj pozivlja ljubljanska iredentovska klika svojo zlato mladež, naj urednike »Slovenca« kakor svojčas dejansko z biči napade, ker je »Slovenec« osvetlil puhloglavost različnih Nušičev in podobnih pristašev prince Jurija, ki so v Belgradu ob priliki ljubljanskega izleta pri rakiji klatili vnebovpijoče neumnosti.

Kakor se vidi, je Belgrad na izvestne ljudi popolnoma tako vplival, kakor smo si mislili. Prinesli so iz Belgrada moralo pasjih bičev, pištol in tistih ostrog, s katerimi je princ Jurij svojemu lakajju prepral trebuh! Ampak Ljubljana vendarle ni Belgrad in tudi nikoli ne bo. Plačanim agentom provokaterjem in izvestnemu izprijenemu smrkolinstvu bomo jasno povedali, kar mu gre. Na Slovenskem se srbski iredentizem prav gotovo ne bo uganjal. Naše ljudstvo je katoliško, domoljubno in patriotično, in bo vsakega, ki bo hotel podirati te njegove najvišje

ideale, pognalo kot nadležnega tujca. Vsi dobro vemo, kdo v Avstriji odločuje. Vemo pa tudi, da, odkar je začela slovenska narodnonapredna stranka kokerirati s srbsko iredento, trpi naše ljudstvo. Ves protislovanski sistem v Avstriji, odkar je padel Beck, izvira iz tega, ker so nekateri vročekrneži v Pragi in Ljubljani uprizorili svojčas demonstracije z več ali manj jasno protidrznivo tendenco. Nesmiselnosti par »inteligentnih« prismojencev plačuje zdaj celo avstrijsko slovansko ljudstvo.

Vsa ta iz tujine naročena in plačana gonja pa je tudi očito protikatoliška. Srbskim dinarjem se imamo zahvaliti za prevenc slovenske pornografije in za sistematično demoralizacijo ženske in moške mladine. Dočim se je zadnje čase opazalo, da hočejo nekateri mladi pošteno misleči svobodomiselni inteligenti kulturni boj povzdigniti na višji nivo, so zdaj belgrajski agenti-provokaterji celo reč zasukali po belgrajsko, na tako temno plat, da se zdi, kaor bi se pri nas res porajala prava barcelonska klika, koje najvernejši učenec je bil dijak Žerajič.

Naše ljudstvo se po tej propagandi ne bo okužilo, za svojo mladino, pa naj skrbe liberalci sami. Vsi pošteni elementi bodo slejkoprej skrbeli za to, da ostane to norčavo gibanje omejeno na tiste, ki so za to plačani. Vse za vero, dom, cesarja! ostane kakor je bilo od pamtiveka tako tudi v bodoče geslo vseh treznih, vernih in razsodnih Slovencev — kar pa počenja par izgubljnih eksistenc, bo poginilo, kakor je pri nas poginilo vse, kar ni prišlo iz ljudstva!

Kar pa se tiče bratskega srbskega ljudstva, ki je tako visokonadarjeno in plemenito, le želimo, da se čimprej znebi Jurjeve klike, ki tira srbsko ljudstvo v pogubo. Ti ljudje, ki jih niti Črnogorci ne marajo in so zastražili proti njim mejo, da ne vtihotapijo v deželo jugoslovanskega kneza Nikolaja bomb, ne bodo terorizirali in demoralizirali pametnega slovenskega ljudstva. Pri nas se ne bo delala politika in kultura s handžarji in revolverji!

Z lažjo proti Rimu.

Maribor, 1. avgusta.

Preteklo soboto so imeli v Mariboru veliko komedijo. Mariborski losvonromovci in odpadniki so hoteli pri-

dobiti nekaj kalinov in tesnejše združiti nekaj propalih duš, pa so priredili protiverski shod proti boromejski encikliki. Naročili so si vsenemškega hujskača dr. Ursina z Dunaja in pa pastora Hegemana iz Ljubljane. Na shodu ob 8. uri zvečer v Götzovi restavraciji se je zbralo okoli 1000 ljudi, med njimi mnogo fantičev in deklet, katerim so se še svetili rokavi od vednega drgnjenja nosov. Naenkrat se začuje med njimi prestrašen klic: »Črni gređo!« Prikorakalo je v zborovalne prostore nad 500 krščanskosocialnih mož in žena pod vodstvom profesorja dr. Medveda, mestnega župnika Moravca, barona Twickela in nekega frančiškanskega patra. Nemškonacionalni srednješolci (!) in visokošolci so ob njihovem prihodu skočili na mize ter vih-teli debele gorjače proti doščlecem.

Končno je otvoril med neprestanim hajljanjem pastor Mahnert zborovanje ter predstavil **vladnega zastopnika dr. Wallentina**, ki so ga mariborski odpadniki pozdravili z dolgotrajnim odobravanjem. Dr. Wallentin je apostat, zato je tembolj obsojanja vredno, da ga je vlada poslala na shod, ki je imel namen blatiti katoliško cerkev. Mahnert je pozdravil tudi došle katoliške duhovnike, ker pa so nemški mladiči neprestano rjuli »Heil!«, jih je posvaril, da bo pozval reditelje, naj skrbe za red.

Pastor Mahnert je v svojem govoru uporabljaj agitatorične fraze, pogreje zgodovinske laži iz »Alldeutsches Tagblatt«, da je bilo celo neprijetno zrelejšim svobodomiselnim možakarjem in ženskam. Norčeval se je iz katoliških dogem ter trdil, da je v knjigi pisano, da so bili svetniki tako goreči za svojo vero, da je začela vreti voda, ko so vtaknili vanjo noge. Temu so Nemci grozovito hajlali. Nadaljeval je, kako so se pretakali potoki rdeče krvi, ki jo je prelila katoliška cerkev, ko je trpinčila ljudi, ki niso hoteli verovati v »farje«. Končal je govor popolnoma v smislu nekdanje slovenske farske gonje, ter je dejal, da shod ne protestira samo proti papeževi encikliki, ampak tudi proti papeštvu samemu, ki temelji na podlagi sleparstva in pravljic.

Do sem so poslušali krščanski socialci mirno izzivanja luteranskega pastora. Ko pa so čuli te besede, je zagromelo po dvorani protestnih klicev, da so se porazgubili otroški glasovi nemških mladičev. Nemški turnerji,

srednješolci in vajenci so zopet skočili na mize ter mahali s palicami. Vse se je dvignilo in nastal je hrup, ki se je polegel šele čez dalje časa.

Mahnert je nadaljeval svoj govor ter priznal, da protestantovski reformatorji niso bili ravno svetniki. Trdil je, da je šele reformacija prinesla moralo med katoliške duhovnike. Med ponovnim razsajanjem je dejal pastor Mahnert, da puste katolike radi v miru ter so veseli, ako jih puste katoliki pri miru. Končal je z besedami: »Več stotina sem že oprostil duhovskega gospodarstva, od praznovanja in oboževanja ljudi!«

Schönerjanec dr. Ursin je govoril tudi zelo frazasto ter slavil Mariborčane zaradi »velikega« njihovega čina, ko so imenovali neko ulico za Luterjevo. Jezil se je, ker krščanski socialci nastavlajo za okrajne zdravnike Čeha, kljub temu, da imajo na razpolago Nemce. Dejaj je, da se pojem »avstrijsko« krije s pojmom »proti Nemcem«. Končal je: Ako ne dobimo pravice v tej državi, nam ne preostane drugo, kot reči: »Mi hočemo iti tja, kjer so naši sorojaki.« (Medklic: »Srečno pot!«) Ako bi bil danes med nami cesar Jožef, ki je svoječasno vodil boj proti Rimu, bi dejal: »Dragi rojaki, prav ste naredili v Mariboru. S ponosom se imenujem Nemca, borimo se za našo skupno domovino.« (Heil-klici.) **Mi hočemo imeti nemškega cesarja!**

Pastor Hegemann iz Ljubljane je tožil, da se ga **šodno zasleduje vsled prestopka § 303. k. z.**, ker je rekel na nekem zborovanju: »V katoliški cerkvi se zatira vsaka duševna svoboda, dogme in oltarski zakrament pa so v nasprotju s pametjo.« (Lep mož!) Jezil se je na »Slovenca«, češ da pod zaščito kanonikov razširja laži proti protestantom. Reformacija se mora izvesti do konca in zato je najboljšje sredstvo »Los von Rom!« To je tudi najboljšje sredstvo v boju proti slovanskemu vladnemu sistemu. »Zato hočemo«, je končal pastor Hegemann, »stati v boju proti klerikalizmu na strani nemškega ljudstva, svobode duha, napredka in kulture.«

Nato se je sprejela resolucija, v kateri se protestuje proti papeževi encikliki in ki se konča: Ne jezuitski, temveč germanski duh naj vlada v nemških deželah.

Profesor dr. Medved je vsenemška luteranska izvajanja predgovornikov zavrnil prav krepko. Dejaj je, da mu ni noben katoliški nauk tako razumljiv

LISTEK.

Deklè z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevel J. M.

(Dalle.)

Po teh besedah se je Kaleb s srdom v srcu in kletvijo na jeziku odstranil. Mark je zmignil z ramami in se obrnil, da bi šel dalje, ko naenkrat opazi neko senco in ko se ozre, opazi Nehušto poleg sebe.

»Odkod pa ti prihajaš, moja libijska prijateljica?« jo vpraša.

»Izza onega plota, odkoder sem videla in slišala vse, kar se je zgodilo.«

»Ali res! No, potem upam, da mi boš priznala, da znam dobro sukati meč.«

»Igra z mečem je bila prav lepa, vendar se z ozirom na pol blaznega nasprotnika ni treba ničesar domišljati radi tega. Vendar bi ga bil moral ti usmrtiti, predno on najde priliko, da usmrti tebe.«

»Morda,« je odgovoril Mark, »toda, prijateljica Nehušta, zahajal sem v družbo kristjanov in nekaj njih naukov se me je prijelo. To je izvrstno orožje. Tudi tebi bi ne škodilo. Lahko noč!«

IX. POGLAVJE.

Pravični Flor.

Kakor po navadi so Esenci drugi dan klicali svoje učence, a Kaleb se ni oglašil in tudi tretji dan ne. Nikdo ni vedel, kaj se je zgodilo z njim. To uganko je rešilo pismo, v katerem Esencem Kaleb sporoča, da ne misli vstopiti med Esence, zato da je odpotoval in se ne vrne več nazaj. Tako je končala ta zadeva, kolikor se tiče Esencev. In ko so zvedeli, da se je po pričah dogladno, da je Kaleb res umoril onega judovskega vojaka, bilo je vsakomur jasno, zakaj je Kaleb tako nenadoma izginil.

Teden dni je minul in Mirijam in Mark se nista več videla. Ona je nadaljevala svoje delo po ilovnatem modelu in v kratkem času je bil kip dovršen. Ko je nekega jutra umetnica še gladila dovršeno delo, vstopil je nepričakovano Mark v prazniški vojaški opravi v njeno delavnico.

»Oprost, gospica Mirijam,« je rekel Mark in se svečano priklonil, »da te motim pri delu; toda čas me priganja tako, da nisem imel prilike naznaniti tvojim varuhom, da bi rad govoril s teboj.«

»Ali odhajaš?« ga vpraša Mirijam.

»Da, odhajam.«

Mirijam nekako v zadregi reče:

»No, delo je gotovo, ali vsaj bo v

prav kratkem času; ako se ti zdi vredno truda, vzemi ga.«

»To je tudi moj namen. O ceni se dogovorim z varhi.«

Ona je pritrdila. »Da, da, ako mi dovoliš, ga sama zavijem in pripravim za pot, da se ne poškoduje.«

»Kedaj pa odideš?«

»Ob treh popoldne. Moja naloga je končana, poročilo je spisano, da so Esenci vse časti vredni in neškodljivi ljudje, ki zaslužijo, da se jih podpira in ne nadleguje. Pred dobro uro je dospel sel iz Jeruzalema, ki mi je prinesel poziv, da naj takoj odidem. Mislim, da sem ti že pravil o svojem stricu Kaju, ki je bil pod pokojnim cesarjem prokonzul v bogati provinciji na Španskem.«

»Da.«

»Stari mož je nevarno bolan. Morda je celo že mrtev. Na smrtni postelji se je sprijaznil s sorodniki ali pravzaprav s sorodnikom, kajti jaz sem edini, in izrekel željo, da bi me rad videl. Izjavil je celo, da me določi za svojega dediča, ako me spozna vrednega. Poslal mi je tudi denarja, da nemudoma odpotujem. Saj tudi ti misliš, da je pametno tako?«

»Da,« odgovori Mirijam. »Ne vem sicer mnogo o takih stvareh, mislim pa, da je pametno. V dveh urah bo kip dogotovljen. Zdrav, stotnik Mark!«

»Teško se ločim od tebe,« reče stotnik in ji poljubi roko v slovo.

»Kaj hočeš? Sešla sva se za kratek čas, a sedaj se ločiva za vselej —«

»To vendar ni, da bi moralo biti!«

»Vendar je tako. Izpusti mojo roko, kip moram še dovršiti in ga pripraviti za pot.«

»Mirijam, ob slovesu ti moram še nekaj povedati: Jaz te ljubim in želim, da te svoj čas popeljem kakor mož svojo ženo na dom.«

»Stotnik Mark, to ni mogoče! Izbij si torej to misel iz glave; med menoj in teboj je globok prepad.«

»Ali se ta prepad morda imenuje Kaleb?« vpraša Mark.

»Ne bodi ljubosumen! — Stvar je čisto jasna. Ti si Rimljan, ki častiš rimske bogove, jaz pa sem kristjana, ki molim Boga kristjanov. Radi tega sva za vedno ločena.«

»Zakaj? Jaz tega ne razumem. Ako bi bila poročena, bi morda začela misliti kakor jaz, ali bi se pa morebiti jaz oprijel tvojih verskih naukov. Vsak dan se poročajo kristjani s takimi, ki niso kristjani, in pogosto jih celo izpreobrnejo.«

»Da, vem; toda pri meni to ne more biti, tudi ko bi jaz sama to želela.«

»Zakaj ne?«

»Ker je tako želel moj oče in ker mi je naročila moja mati, ko je umi-

kot nauk o papeževi nezmotljivosti. Kdor pozna cerkveno zgodovino, bo vedel, kdo je bil takrat nezmotljiv, ko so bili trije papeži. Katoliška cerkev ni prelila po svojih predstojnikih niti kapljice krivoverske krvi. Leta 383. je bil obsojen nek heretik na smrt zaradi svoje vere. Sv. Martin in Ambrož pa sta proti temu protestovala, češ da se krivoverec ne bo poboljšal, ako se ga usmrti. Tega mnenja je bila cerkev vedno. Boromejska enciklika ni bila naperjena proti nemškemu ljudstvu. Mahnert je napadel ostro Rim, toda če bo Rimu to škodovalo, je drugo vprašanje. 2000 let stoji in peklenska vrata ga niso zmagala. Ako gibanje proti katoliški cerkvi napreduje tukaj, se ne sme pozabiti, da se bo našlo nadomestila stokratnega v Ameriki in Rusiji, kjer se množe prestopi v katoliško cerkev naravnost izredno. Govoru dr. Medveda so njegovi pristaši navdušeno pritrjevali.

Pastor Hegemann je skušal zavržati dr. Medveda, pa se mu ni posrečilo.

Govoril je tudi neki Schauer, ki je dejal, da temelji papeževa enciklika na zgodovinskih podatkih. Ako se noče verjeti zgodovini, potem se mora uničiti vse knjižnice. Ako govori pri krščanskih socialcih kak duhovnik, se takoj vpije o »klerikalizmu«, na tem shodu pa sta nastopila dva pastora, torej mora biti na nasprotni strani še večji klerikalizem. — Ta govor je celo neprijetno dirnil nemške nacionalce.

Nato je dr. Medved zavračal še nekatere nasprotno trditve. Ves čas so ga motili s surovimi medklji nemški pobliči, tako da jih je celo nek nemški liberalce pozval, naj puste svobodo govora.

Ob pol 12. uri ponoči se je shod zaključil. Katoliki so mirno odšli, medtem ko so nacionalci prepevali »Die Wacht am Rhein«.

Konflikt med Vatikanom in špansko vlado.

(Izvirno poročilo.)

Madrid, 27. julija 1910.

Framazonsko - socialistična in anarhistična sodrga hujska naprej. Ministrski predsednik Canalejas ne zamudi dneva, niti ure, ko bi ne trdil, da ga je izzival Vatikan in da hočeta kardinala Merry del Val in Yvesgy Tuto na vsak način prekiniti zveze med Madridom in Vatikanom, da uživa popolno zaupanje kralja itd.

Madridsko liberalno časopisje pri naša dan za dnevom grozne vesti, ki si nasprotujejo druga drugi in ki jih tukajšnji dopisniki razpošljajo raznim inozemskim časnikom. Ako prebiramo tukaj inozemske časopise, ki so večinoma liberalni razen redkih izjem, potem vidi človek na prvi pogled, s kako perfidno tendenco in velikansko nevednostjo pišejo drugod o tukajšnjih razmerah. Brezdvomno je sicer, da bo morala Španska prestati težko krizo vsled načina, s katerim hoče izvesti Canalejas svoj reformni program, toda do kulturnega boja po francoskem vzorcu težko da bi prišlo.

Včeraj zjutraj se je naenkrat razširila vest, da je Canalejas odpoklical španskega poslanika z Vatikana. (Kar se je tudi zgodilo. Opomba uredn.) Obiskal sem nekega diplomata ter ga pro-

sil, naj mi pove o tem kaj natančnega. Ta pa se je izjavil napram meni: »O odpoklicanju poslanika Ojeda še ne vem ničesar, ako pa je ta vest resnična, potem je to začetek popolnega konflikta. Sicer pa bi ne bilo to ničesar nepričakovanega z ozirom na dosedanje neprijetno občevanje ministrskega predsednika z Vatikanom.«

Govorila sva tudi o sedanjem položaju na Španskem. Moj informator je ekscelencja, ki so mu razmere v Madridu dobro znane, ker biva že najmanj 8 let na Španskem. — Radevolje mi je pojasnil stvar. Španska vlada želi spremeniti status quo, ki je sankcioniran od konkordata s sveto stolico. To pa pravzaprav ni nobena nova želja. Že za časa prešnjih kabinetov, zlasti pa pod Mauro so se vršila tozadevna pogajanja med Vatikanom in Madridom. Vatikan, ki je ostal zvest prejšnjim svojim ukrepom, je sklenil, da se pogaja tudi z novim ministrskim predsednikom Canalejas. Vatikan je bil celo pripravljen, veliko več popustiti Canalejasu kot pa njegovim prednikom, kakor mi je zagotavljal moj informator.

Kmalu pa, ko so se začela pogajanja, je Vatikan zadel na nepričakovane ovire. Medtem, ko se je španska vlada pogajala z Vatikanom, je objavljala istočasno razne odredbe, odloke in zakonske načrte in kraljeve dekrete ravno o stvareh, ki so bile predmet pogajanjem med Madridom in Vatikanom. Sveta stolica je zahtevala, kar samo osebi umevno, da se opuste začasne reforme, dokler ne bodo končana pogajanja. Španska vlada pa se je branila, ustreči tej zahtevi, ter se je pripravljala, da preskobi priobčenim odlokom in načrtom popolno pravno moč.

Cela množina pisem je romala med Vatikanom in Madridom. Vsebine zadnjega diplomatskega pisma Vatikanu na špansko vlado, ni objavil ne drž. tajnik, ne zun. minister. Četudi morebiti v tem pismu izjavlja Vatikan, da ne more nadaljevati pogajanj, dokler se ne upošteva »status quo«, ne zadeva Vatikan nobena krivda. Vatikan je moral odposlati ta ultimatum, ker je storil to, kar bi vsakdo, ki vidi, da njegov nasprotnik nalašč krši pogodbo. Ta izjava od strani svete stolice, je ono, kar označuje Canalejas za izzivanje, klerikalno mogočnjaštvo, pred katerim se on in nihče ne upogne. Ako se je španskega poslanika odpoklicalo z Vatikanu, bi to pravzaprav še ne pomenjalo popolno prekinjenje medsebojnih zvez. Zveze se šele tedaj prekinajo, ako se od dotičnih ministrov zahtevajo nazaj kreditna pisma.

Upanje pa je še vedno, da se bo našel modus vivendi, ki naj bi končal mučni položaj med obema vladama.

Katoliško-narodno dijaštvo.

Brežice, 1. avgusta 1910.

Katoliško-narodne ideje se vedno bolj uglašajo med slovensko dijaštvo. Iz ljudstva samega je izšla zavest katoliške misli. Srednješolsko dijaštvo se vrača med ljudstvo, iz katerega je že izcvelo mnogo katoliške inteligence. Edina pot za rešitev našega dijaštva: delovati v demokratičnem duhu med svojim ljudstvom po že neštokrat odobrenih krščanskih načelih.

Nočemo peti slavospeva našemu dijaštvu. Uspehi na vseh poljih ljudske okrepitve bodo pričali o požrtvovalnem delovanju. O formalitetah in o raznih

»Jaz bom čakala na-te. Zvesta ti ostanem v ljubezni.«

»Ti daš vse in ne vzameš ničesar; to ni pravično.«

»To je tako, kakor Bog hoče. Ako je Njemu prav, da gane tvoje srce in naju ohrani živa in zdrava, tedaj se združiva v zakonu, sicer pa v — večnem jutru!«

»Oh, Mirijam! Uči me, kaj naj storim!«

»Ne, Mark, pojdi in uči se sam! Mar sem kakor vada, da pridobim tvojo dušo? Ta pot ni tako lahka, kakor sedaj misliš. Bodi zdrav!«

»Ali ti smem pisati iz Rima?«

»Vselej bom vesela, kadar mi prijatelj iz Rima kaj sporoči.«

»Pisal bom in se vrnil in potem bova dalje govorila o tej stvari. Sedaj pa, draga, ostani zdrava!«

»Bodi zdrav, Mark, in ljubezen božja naj bo s teboj!«

»In tvoja?«

»In tudi moja.«

»Potem, Mirijam, nisem živel zastonj. Pomni vedno, dasi te iskreno ljubim, te še mnogo bolj spoštujem, ker v tvoji bližini se mi zdi, da se čutim bolj plemenitega in vnetega za vse dobro. (Dalje.)

pozdravih poročati ni moj namen. Okrog osme ure v soboto zvečer se je zbralo na vrtu Narodnega doma v Brežicah precejšnje število abiturijentov in drugega dijaštva. Zastopana so bila naša akademična društva po svojih članih; in tu se je vršil tudi pozdravni večer.

Drugi dan se je ob 9. uri zjutraj vršilo prvo zborovanje kat. nar. učiteljskih abiturijentov in abiturijentov. Vrlo zavedno in neustrašno naše bodoče učiteljstvo se je zbralo na poziv sklicatelja pravnik Kodreta v dvorani Narodnega doma, da se pomeni o spopolnjenju naše notranje organizacije. Zborovanje je bilo zaupno, zato mi je nemogoče poročati kaj več. Predlogi in nasveti se bodo realizirali, naše ljudstvo bo uvidelo, da mu kat. nar. učiteljstvo ni tuje, pač pa da stremi po reformaciji, ki bo ljudstvu zopet prinesla, kar mu je odtujilo svobodni selno učiteljstvo.

Nato se je pričelo glavno zborovanje naših abiturijentov. Udeležili so se ga tudi državni in deželni poslanec dr. Korošec in deželni odbornik Kranjske g. dr. Pegan, dr. Benkovič, poslanec Ravnikar in veliko občinstva, zlasti iz Brežic.

Abiturijent Gosar pozdravi navzoče. Mladi smo. Delo je naše sredstvo v dosogo naših ciljev. Za vsako javno delo pa je treba idej, energije in financ. Prvo dvoje je v naravi naše mladine, slova pa nam bo prinesla tudi poslednjega. V zgodovinskem kraju, kjer zborujemo, najdemo ves naš program. Katoliška in narodna zavest, dvoje moralnih sil je vodilo naše očete v boj proti našim nekdanjim sovražnikom. Iste sile probujajo naše dijaštvo, iste nas dovedejo zmagonosno do boljše bodočnosti. Delajmo sistematično, točko za točko našega programa izvedimo konsekventno brez skokov.

Nato se soglasno izvoli istega tovariša za predsednika zborovanja.

Slede po nekaterih pozdravih referati. Abiturijent Stričič (Maribor) poroča o idejnem razvoju slovenskega dijaštva od leta 1900 do leta 1910. Jako temeljito in vseskozi objektivno predavanje bi bilo potrebno, da se priobči bodisi v »Koledarčku« Slov. Dij. Zv. ali pa v »Zori«. To mora pač odpreti oči vsakemu, ki tava po poti slepmišja za absolutno narodnim radikalizmom in vse omahljivce privedi na edino pravo pot, katero koraka kat. nar. dijaštvo.

Drugo predavanje abiturijenta Butkoviča (Gorica) nam je jasno pokazalo pot Cankarijanstva. Naše slovstvo se pač ne sme razvijati v tem smislu, ako hočemo, da rešimo narod pred proplostjo: moralno in narodno. Cankarjeva struja nam je tuja. Človek mora skozi blato, da postane sposoben za življenje, kakor pravi dr. Šorli in pa Cankarjevo: Treba je grešiti, odločno obsajmo.

Zivahna debata se je razvila k referatu abiturijenta Murija (Kranj), ki obdeluje temo »Narodni kapital in raznarodovanje«. Debate se udeleže pravnik Kodre, dr. Korošec, dr. Pegan in tehnik Rueh. Treba je z izobražev. in gospodarsko organizacijo paralizirati materijalni kapital naših narodnih nasprotnikov. Med ljudstvo zanesti ljubezen do domače grude, vkoreniniti jo, da bo vzrasla v mogočno drevo zlasti ob naših mejah. Ekspanzivno moč moramo razviti in v to naj nam bo vzgled bratski narod poljski. Med ljudstvom mora prodrati delo v smislu Rafaelove družbe. Narodne atome moramo držati in zbirati, da se ne razgube. Ljudstvu vrnimo vsaj to, kolikor nam je dalo ono.

Ob dveh popoldne je zaključil predsednik abiturijent Gosar lepo, nad vse pričakovanje uspelo zborovanje.

Nato se je igrala jako precizno igra »Deseti brate«, katero je posetilo mnogo občinstva, da je bila dvorana nabito polna.

Ob končani igri sledi na vrtu kermiz; v ponedeljek pa se dijaštvo ob obilnem številu udeležil izleta v Zagreb. Na shod je došlo več brzojavnih pozdravov, ter se odposlala udanostna brzojavka prevz. ljubljanskemu knezskofu.

Dnevne novice.

+ Enciklika »Editae saepe« je izšla danes v ljubljanskem »Škofijskem Listu«, št. VIII. Prekrasno okrožnico je »Slovenec« po zmislu že objavil, tisto mesto pa, ki razburja iz rajha importirane pastore hujskače in podobna bitja, slove tako-le: »Tak čudežen vpliv božje previdnosti na od Cerkve pospeševano reformno delo se je jasno in razločno pokazal v tistem stoletju, v katerem se je v okrepljenje vsega drugega porodil sveti Karol Boromejski. Takrat so divjale strasti, spoznanje

resnice je bilo otemnjeno, bil je neprestan boj zoper zmoto, človeška družba je hitela proti poginu in zdelo se je, da je že popolnoma pogubljena. Tedaj so nastopili ošabni in uporni mošje, »sovražniki Kristusovega križa«, ljudje »posvetnega mišljenja, kojih bog je bil trehuh«. Tem seveda ni bilo mar izboljšanja nravi, temuč tajejnega dogem; povečali so nered in pustili tako sebi kakor drugim v prid svobodo razbrzdano ali so saj, zaničujoč merodajno vodstvo Cerkve in v spremstvu strasti propalih knezov in ljudstev, s svojo tiranijo izpodkopavali nauk, ustavo in disciplino Cerkve. Potem pa so posnemali tiste brezbožnike, katerim velja grožnja: Gorje vam, ki dobro imenujete zlo, zlo pa dobro! in so uporno zmedenost ter izprevrženo vero ter nravi označili za reformo, sebe pa za reformatorje. V resnici pa so bili zapeljivci, so s prepiri in boji izčrpali moči Evrope ter pripravili upornost ter odpad moderne dobe s tem, da so tiste tri vrste boja, ki so bile preje vedno ločene in ki jih je Cerkev vsikdar premagala, združili skupaj: krvave vojske prve dobe, notranjo kugo hereziz in podpretvezo evangelijske svobode tisto pokvarjenost nravi ter razrvanost, ki je srednji vek ni poznal.« — Mi smo prevzvišenemu knezskofu iz srca hvaležni, da je papežovo okrožnico objavil in je tako zlasti naši duhovščini dana prilika ljudstvo seznaniti z visokimi mislimi in nauki boromejske enciklike, to tembolj, ker živi v naši deželi protestantovski, iz Berolina poslani predikant, ki ga pravkar sodna oblast preganja, ker je javno sramotil Presveto Rešnje Telo. Protestantom treba pokazati, da v Avstriji ne bodo komandirali!

+ »Naš Dom«, lepo glasilo štajerske mladeniške organizacije, objavlja iz peresa svojega urednika sledeč uvaževanja vreden članek: »Bilo je hladno in megleno zimsko jutro. Noč je še pokrivala zemljo, le tu in tam je iz okna zabrela luč ali je stopil čez preg kak človek, znak, da se začne probujati jutranje življenje. Stal sem sred nekega trga in čakal na poštni voz, ki je imel tam mimo iti. Na nasprotni strani je stala velika, močno razsvetljena gostilna. Sinoči je bila tam veselica bralnega društva z gledališko predstavo. Kar se vsuje iz gostilne čopor deklet in z njimi nekaj fantov. Na trgu so še postal in se glasno pogovarjali, potem pa se razšli v manjših oddelkih vsak proti svojemu domu. Ne morem reči, da bi bilo kaj nedostojnega, a vendar sem zmalaj z glavo, češ, to nikakor ne gre, da dekleta celo noč preukokajo. Če bi jaz bil oče, bi v tako društvo nikoli ne pustil otrok, če bi tudi bilo društvo stokrat napredno in narodno ali pa bolj katoliško kakor sam rimski papež! — Drug slučaj. Bilo je v poletnem času, ko je najdaljši dan. Liberalci so priredili neko sokolsko veselico na deželi. Mladeniče naše organizacije je to spekle in priredili so na drugem koncu vasi protiveselico. Sokoli so seveda po svoji navadi kričali in popivali pozno v noč, žal, da so tudi mladeniči naše organizacije mislili, da morajo z njimi tekmovali. Pozno v noč so se oboji razhajali. Med potom so začeli liberalci zabavljati, pretiti s koli in noži, naših je bilo več in so smatrali za nečastno, bežati pred pijanimi liberalci. Prišlo je do hudega tepeža, v katerem je bilo več ranjenih. Tretji dan seveda je že bilo brati v liberalnih listih »o klerikalnih tolovajstvih«, iz liberalnih listov so mastno kost hitro zgrabili nemški listi in po vsem tevtonskem gozdu je zavrsalo o — posurovelosti slovenskega ljudstva. — Podajemo v resen premislek to vsem, ki kakorkoli sodelujejo pri naši organizaciji. Disciplin, red, poštenost, vzgoja mladine mora prelevati našo organizacijo. Liberelec, ki ne pozna ne Boga ne vesti, lahko popiva in razbija, nazadnje itak ostane nedolžna ovca, ker liberalcu nič ni greh, ampak za našo organizacijo velja v polnem obsegu opomin, ki ga je nekaj dal apostol Pavel prvim kristjanom in njih predstojnikom. Nikomur ne dajajte nikakšnega pohujšanja, da se ne bo gajala vaša služba, mi lahko rečemo: naša organizacija. — Vse prireditve se naj pravočasno začnejo in končajo. Če nasprotniki kje priredijo kako veselico, pustite jih pri miru, na njihova izzivanje in surovosti se ne ozirajte. Duhovi se vedno bolj ločujejo, bodite previdni, naše življenje in ravnanje naj kaže, da ste visoko vzvišeni nad liberalne surovine. Seveda kjer so ljudje, so povsod tudi človeške slabosti, vendar načelo bodi naši organizaciji odvržati mladino od hudega.«

+ Družba sv. Cirila in Metoda je, kakor razvidimo iz današnjega »Škofijskega Lista«, poslala glede na poročilo o shodu gg. dekanov v 6. številki »Škofijskega Lista«, stran 82. V., sledeči po-

pravek: »Ni res, da je zadnje čase družba sv. Cirila in Metoda prišla v roke naših verskih in cerkvenih nasprotnikov; ni res, da se zdi, da hočemo to družbo uporabiti v politične namene, po njej ljudstvo nase navezati in ga po tem potu odtrgati od nasprotnih organizacij, pa tudi od Cerkve; res je marveč, da družba sv. Cirila in Metoda ni prišla v roke verskih in cerkvenih nasprotnikov; res, da je glasom § 2. naših pravil namen družbe edino ta, da vsestransko podpira in pospešuje slovensko šolstvo na katoliško-narodni podlagi ter da v ta namen ustanavlja in vzdržuje za slovenske otroke šole in otroške vrtnice, ali jih pomaga ustanavljati in vzdrževati, nastavlja učitelje, dovoljuje nagrade ter izdaja primerne spise in knjige; res je, da družba sv. Cirila in Metoda s politiko nima prav nobenega opravka in zveze, ker je družba skoziinskozi nepolitično društvo, ki ima v njem prostora vsak pošten Slovenec, bodisi te ali one politične struje.« V Ljubljani, dne 22. rožnika 1910. Za vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda: Andr. Senekovič, t. č. prvostojnik, Anton Berce, tajnik. — »Škofijski List« pristavlja: »Ta popravek seveda priobčujemo, ker je zakonito sestavljen. Odgovornost za to, se li to, kar trdi Družba v tem popravku, vjema tudi z dejanskimi razmerami, nosi Družba sama, drugi pa so lahko svojega mnenja in prepričanja.« — Mi mislimo, da ima zdaj slavna Družba zadosti!

+ **Sestanek Kmečke Zveze v Kranju.** Včeraj se je vršil v Kranju v Ljudskem domu razgovor o povzdigi živinoreje v kranjskem okraju. Razgovor je vodil nadzornik Legvart. Na povabilo je prišel tudi dež. odbornik dr. Lampe, ki je pojasnil zadevo vodnih sil in povedal razloge, ki so privedli deželni odbor do sklepa, da si je nujno zagotovil važne vodne sile ob Savi. Kmečki zaupniki so z zanimanjem poslušali in soglasno izrekli, da **odobrujejo nastop deželnega odbora in žele, da bi se čimprej namen deželnega odbora izvedel.**

+ **V izobraževalnem društvu v št. Janžu** je v nedeljo predaval dr. Lampe o gospodarskih zadevah. Na predlog g. Nemanjiča so sklenili zborovalci, da ustanove v št. Janžu živinorejsko zadružno, ki bo delala po načrtu in s podporo deželnega odbora.

+ **Cerkniško okrožje Orlov** priredi v nedeljo dne 21. avgusta t. l. javno okrožno telovadbo v Cerknici. Prosimo bratska notranjska društva, da to vpoštevajo in za 21. avgust ne napravljajo kakih prireditiv. — Okrožno predsedstvo.

+ **Odlikovanje.** Komturni križec Franc Jožefovega reda je podeljen namestniku kranjskega deželnega glavarja Leopoldu baronu Liechtenbergu.

+ **Osebnosti.** Poštni asistenti so postali praktikanti: Trst I. Viktor Kenich, Ivan Svetina in Konstantin Solari; Gorica I. Edvard Šonta; Pulj I. Jurij Sergovič; Ljubljana I. Henrik Mislej; praktikant je postal abiturient Friderik Baccarich. Premeščeni so: oficijal Dušan Radivojič iz ravnateljске pisarne Trst I., asistent Beno Urban iz Trsta I. k ravnateljski blagajni. Umaknila sta svoji prošnji orožniški stražmojster Fran Jecel, da postane asistent in abiturient Matevž Grzevič, da postane praktikant. Vpokojen je bil višji poštni oficijal Ivan Faražič. Poštni mojstri so postali: Jurij Martissa, Jurij Zanolla, Franc Kavčič, Emanuel Kaftan, Franc Mareglia, Franc Dekleva, Albert Cesko, Ivan Spanjol, Ludovik Bonač, Mihael Kirac, odnosno poštni ekspedijentinja Marija Vrhovec, Alojzija Pertot, Marija Govekar, Klementina Trusnovic, Lujiza Masotti, Marija Bizjak, Ema Lederer, Antonija Arko, Julijana Richter, Emilija Vučič, Ivana Smerdu, Marija Stepič, Karolina Berlan, Adelheid Koutny, Skolastika Mattiassich, Amalija Gortan, Marija Lenardich, Marija Kaftanič, Amalija Pontoni, Ernestina Miheljak, Elvira Schlunder. Oficijanti, oziroma oficijantje so postali aspiranti: Orestes Mareglia, Lošinj Mali; Julij Helmič, Divača; Ciril Havliček, Zagorje; Josipina Perger, Rovinj; Gema Cernecca, Červinjan; Marija Debeljak, Ribnica; Adela Dekleva, Trst I.; Leopoldina Felber, Sv. Ivan pri Trstu; Marija Illiucich, Zagrad; Olga Komarek, Trst I.; Lujiza Kraigher, Volosko; Pavla Mlaker, Skedenj; Korina Muchiutti, Dinjan; Ana Novak, Domžale. Premeščeni so oficijanti, oziroma oficijantje: Konrad Klinar iz Zagorja v Idri-Oglej; Hedviga Enzi iz Rovinja v Trst I.; Jožef Lugnani iz Malega Lošinja v Oglej; Hedviga Enzi iz Rovinja v Trst I.; Brigita Berlan iz Idrije v Opatijo; Terezija Piumich iz Dinjana v Piran; Antonija Kuhelj iz Domžal v Ljubljano 6; Regina Beifuss iz Ribnice v Ljub-

ljano 6 in Valerija Tullio iz Červinjana v Trst. Službo je pustila oficijantinja Lea Ditrich.

+ **C. kr. obrtno pospeševalni urad na Dunaju** razpisuje mesto inženirja voditelja novo ustanovljenega obrtno pospeševalnega urada za Kranjsko v Ljubljani za sedaj proti pogodbi. Prošnje do 31. t. m. predsedstvu c. kr. obrtno pospeševalnega urada na Dunaju, XII/2, Severingasse 9.

+ **V zadevi jeruzalemskega romanja.** Ponavljamo prošnjo, da bi hoteli boljše situirani priglasi iz III. razreda prestopiti v II., oziroma I. razred. Tretji razred je poln in se zanj še vedno mnogi oglašajo, v II. pa je praznih še 54 in v I. 19 mest. Gospod, ki je bil nedavno na tem potovanju, duhovnikom nujno priporoča II. razred (oziroma I.), kot edino primeren njihovemu dostojanstvu. To treba pa storiti nemudoma, ker je skrajni čas, urediti priglasi po skupinah in imenik dati tiskati. — Odbor.

— **Lep dar »Slovenski Straži« ob novi maši.** Lepo novo mašo je imel v Komendi dne 24. julija č. g. Janez Drešar. Kot vnet prijatelj krščanske mladine je povabil vse Orle v fari, ki so ga v kroju med svati spremili k oltarju. Pri svatovščini se je razvila kaj prijetno zabava, ki je pa služila »Slovenski Straži«. V lepem govoru je pojasnil bogoslovec g. Gabršček pomen »Slovenske Straže«, nato se je otvorila »šaljiva pošta«. Prodajo kolekov in pisem so prevzela vrle gospodične Mejačeva, Završanova i. dr., pošto pa so vzorno oskrbeli bratje Orli. To so imeli opraviti urni seli! Mnogo veselosti so napravile številne kazni za priporočena in ekspressna pisma, kar so svatje rade volje žrtvovali »Slovenski Straži«. Izšel je tudi časopis »Klepetec« s prilogo »Klepetuljo«, šaljivi inserati so zopet koristili »Slovenski Straži«. Končno so prišle na vrsto še dražbe in uspeh je bil: **107 kron čistih za »Slovensko Stražo**, brez prodanih kolekov za obmejne Slovence. Pač lep dar č. g. novomašniku v čast, ki se podaja med slovensko ljudstvo braniti svetinje njegove: sveto vero in materno besedo!

— **»Društveni dom«** se slovesno blagoslovi v nedeljo v Loškem potoku. Mnogovrstni spored je kaj vabljiv: Soboto (zvečer): Razsvetljava »Društvenega doma«, petje in godba v dvorani, umetalni ogenj. Nedeljo: ob 9. uri: Sprejem gostov. Skupni obhod. Ob 10. uri: Sveta maša na prostem. Po sveti maši: Blagoslovljenje »Društvenega doma« in slavnostni govor. Po obedu ob pol treh: Pete litanije na Taboru; ob 3. uri: Govor, petje in godba v dvorani, nato pa javna telovadba Orlov z moreško (nastopi več odsekov), končno ljudska veselica na prostem. Sodeluje orlovska godba iz Škocijana in domači pevski zbor. Vstop prost. Prostovoljni darovi se obrnejo v prid »Društvenega doma«. V slučaju slabega vremena po litanijah igra v »Domu«. Če kateri Dom je pač ta stavba ljudsko delo. Edina in vsa zasluga, da stoji ta Dom, je zasluga požrtvovalnega potoškega ljudstva. Gotovo, da zasluži tako ljudstvo priznanje in čast. Mala svota le še bremenja na stavbi. Začelo se je zidati brez kakega fonda, z malo svoto 200 K, prihranek iger iz društva »Tabora«. In dovrnilo se je vse, Dom ni obremenjen z dolgovi, skoro prost in neodvisen. Zavednemu požrtvovalnemu ljudstvu priznanje. Obila udeležba pri blagoslovljenju iz bližnjih sosednjih krajev kot tudi drugih bi bila ljudstvu dokaz, da se njega delo ceni, njegovo zavednost upošteva in spoštuje.

— **Žrtev poklica.** V Pakracu je umrl sekundarni zdravnik deželne bolnišnice dr. Milenko Gjurič, ki se je pri seciranju mrliča ranil in zastrupil kri.

— **Bogat lov na tune** se obeča tudi letos našim ribičem. Iz Bakra se poroča, da so zadnje dni nalovili po 7000 do 13.000 kilogramov na dan. Ribso so takoj poslali v Benetke. Tudi od drugod prihajajo vesela ribiška poročila.

— **Iz Škofje Loke.** Te dni je praznovan g. Iv. Kajba svojo 40letnico, odkar orglja pri oo. kapucinih. Kar je pa posebno hvalevredno, je to, da je opravljal vso dolgo dobo svojo službo brezplačno in da niti enkrat ni zamudil ali službo opustil. Kapucinski samostan mu je podelil duhovno odlikovanje, Bog pa mu naj bode obilen plačnik!

— **Nakup mladih bikov.** Deželni odbor kranjski nakupuje za deželno pristavo mlade bike vseh treh v deželi priznanih pasem, to je pingavske, simodolske in sive. Biki ne smejo biti mlajši od pol leta in ne starejši nad poldrugo leto. Ponudbe naj se takoj pošljejo deželnemu odboru v Ljubljani. Ponudijo naj se samo lepe živali brez hib, da se ne bodo deželni veščaki pri ogledu zastonj trudili.

— **Plemenske bike po znižani ceni** bo razdeljeval deželni odbor kranjski tudi letošnjo jesen. Prošnje naj se vložijo pri deželnem odboru v Ljubljani do 20. avgusta t. l. Živinorejskim za drugam bo deželni odbor prispeval polovico, občinam in zasebnikom pa tretjino kupnine.

— **C. kr. finančna direkcija** je že pred precej časom imenovala upravitelja g. E. Vencajza iz Mokronoga v Trebnje. Akopraj je baje pritisk zelo velik, da bi Vencajz le ostal v Mokronogu, bode po našem skromnem mnenju le obveljal ukrep direkcije. Upajmo, da se potem ublaže razmere in gotovo preneha nadvlada tako nad uradništvom, kakor nad nekaterimi tržani. S tem se bomo našli k skupnemu delu za trg in okolico.

— **Novi ravnatelj kastavskega učiteljskega.** Glavni učitelj na učiteljski v Kastvi Vladimir Nazor je imenovan ravnateljem tega zavoda.

— **Za ljudsko šolstvo v Dalmaciji** je vlada za tekoče leto dovolila 300.000 kron.

Punt v liberalni stranki.

Grozne razmere vladajo v liberalnem časopisju in stranki. Včeraj je, kot se nam poroča, deželni odbor sklenil, da v »Narodu« ne bo več inseriral, tudi mu vstavil vse notice ter sploh pretrgal vsako zvezo s tem listom. O zgodovini tega sklepa smo poizvedeli sledeče:

V »Narodu« so prihajali zadnji čas na dan vedno bolj divji napadi na deželni odbor, polni laži in sirovosti. Višek je dosegel »Narod«, ko je pozival deželno uradništvo, da naj odpove pokorščino deželnemu odboru. To je bilo vendar že preveč, in dr. Pegan je interpeliral dr. Tavčarja, kako more on pustiti, da njegov list tako gorostasne nesrečnice piše o deželnem odboru. Dr. Tavčar je priznal nedopustnost »Naroda« pisave in je izjavil, da do prošle srede objavi z lastnim podpisom članek v »Narodu«, v katerem bo to popravil. Celi teden je prešel, a »Narod« dr. Tavčarjevega članka ni prinesel. **Izvedli smo, da so se mladini uprli in ne puste objaviti dr. Tavčarjevega članka. Oni hočejo dalje lagati.** Posledica tega je bila, da je deželni odbor ustavil »Narodu« vse inserate in da zanj ta list sploh več ne eksistira.

Mladini so torej že začeli s svojim delom. Belgrajska šola jim je le koristila: v znamenju laži se je »Skala« začela gibati in hoče zadušiti še tisto malo poštenosti, ki je starini niso hoteli v svojem političnem delovanju docela zatajiti. Od laži so začeli mladini živeti in od laži bodo poginili!

Ljubljanske novice.

Ij **Premilostni gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič** je odšel danes na graščino Goričane, kjer ostane na počitnicah do konca avgusta.

Ij **Porciunkula** se je obhajala včeraj in danes nad vse slovesno v frančiškanski cerkvi. Kljub temu, da se obhaja porciunkula tudi v frančiškanski cerkvi na Viču-Glince in je podeljen porciunkulski odpustek pod običajnimi pogoji vsem farnim cerkvam, je došlo v ljubljansko frančiškansko cerkev zelo veliko število pobožnih romarjev, ki dajo včeraj in danes našemu mestu romarsko podobo. Okolu frančiškanske cerkve so se vtaborili številni prodajalci »odpustkov«, a ni jih več toliko, kolikor jih je bilo pred leti, ko so bili porciunkulski odpustki omejeni zgolj na samostanske cerkve družine Sv. Frančiška Asiškega. Svobodomiselnost ljubljanske barabonstvo se je osobito sinoči zvečer odlikovalo z — barabonstvom in je izzivalo in hrulilo pobožne romarje in osobito romarice. Naše pobožno slovensko ljudstvo naj si zapomni, kako surovo nesramno so ljubljanske svobodomiselnostne barabe, med katerimi smo opazili tudi več lepše oblečenih ljudi. Ali hoče res izvestna barabska ljubljanska svobodomiselnost svoja našemu poštenemu, vernemu ljudstvu umazano, prašno Ljubljano še bolj pristuditi? Ali hoče v škodo ljubljanskega trgovca in obrtnika nas res prisiliti, da pričnemo svariti naše ljudstvo pred tisto ljubljansko svobodomiselnostjo svojatjo, ki niti na cesti niti v cerkvi ne da miru pobožnemu ljudstvu?

Ij **Za »Rokodelski dom«** v Ljubljani je daroval gosp. Josip Okorn, vlakovodja, 10 K. — Bog plačaj iskrenemu in zvestemu prijatelju Kat. društva rokodelskih pomočnikov!

Ij **Aretovana goljufica.** Pretekli teden je 39-letna delavka Terezija Martinčič iz Mlak popustila delo v predilnici v Litiji ter hotela oditi v Ljubljano. Ker je bila pa brez denarja, je izvabila od neke dekletke 100 kron pod pre-

tvezo, da bode kupila pri Devici Mariji v Polju posestvo, potem pa da jo vzame k sebi v službo. Ko je denar dobila, se je odpeljala res v Ljubljano in tukaj prav dobro živela. Ker je pa dekletka začela zadeva le sumljivo postajati, se je tudi ta pripeljala v Ljubljano in goljufijo ovadila policiji, ki je Martinčičevo nato aretovala. Pri zaslišanju se je izgovarjala, da je bila neko noč, ko je prenočevala na Ambroževem trgu, napadena in orošana. Policija je pa dognala, da ni tam niti prenočevala, še manj bila pa orošana. Oddali so jo sodišču.

Ij **V Ljubljano skočila** je danes zjutraj pri sv. Jakoba mostu slaboumna zasebnica A. K. ter plavala kakih 300 korakov dalje. Tam službujoči policijski stražnik jo je potegnil iz vode, potem pa odvedel na njeno stanovanje.

Ij **Za kruhom.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 50 Macedoncev in 60 Hrvatov. V Heb je šlo 25 Hrvatov in 10 Macedoncev, v Buchs je šlo 18, v Inomost pa 35 Hrvatov.

Ij **Umrli** so v Ljubljani: Leopoldina Kinkel, krojačeva vdova, 68 let. Prule 6. — Anton Lehrman, zasebni uradnik, 34 let. — Marija Prejel, delavka, 31 let. — Fran Logar, mizarški vajenec, 17 let. — Matilda Sojer, gostilničarka, 45 let. — Viljem Boris Požgaj, šiviljin sin, 11 dni. — Neža Otavnik, užitkarica, 74 let.

Ij **Tujski promet v Ljubljani.** Meseca julija je prišlo v Ljubljano 5874 tujecev. Od teh se je nastanilo v hotelih: Union 1265, Slon 1163, Lloyd 624, Ilirija 330, Cesar avstrijski 276, Južni kolodvor 253, Malič 215, Tivoli 198, Štrukelj 161, Tratnik 157, Bavarski dvor 83 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1149 tujecev.

Ij **Umrli** so v deželni bolnici Jahn Oto, Rajh Anton in Blas Terezija.

Ij **Žensko povozil.** Danes predpoldne krog 9. ure je povozil nek voznik z vozom gramozja pred frančiškansko cerkvijo Kozjak Marijo iz Polhovega gradea. Voznik je sicer dal znamenje, ker pa je ženska menda malo gluha, tega ni slišala in tako prišla pod voz, ki jo je poškodoval na nogah. Prvo pomoč je podelil g. dr. Rus, nakar so jo z rešilnim vozom odpeljali v bolnico.

Ij **Nesreča.** K tozadevni včerajšnji notice se nam poroča, da oni berač, ki mu je na Viču vlak odtrgal obe nogi in ga usmrtil, ni prišel pod kolesa po nesreči, marveč je namenoma skočil pod vlak.

Ij **Zaradi prepovedanega povratka** je policija aretovala 50-letnega vtihotapca Ivana Pleškota iz Loga ter ga oddala sodišču.

Ij **Nasilen gost.** V nedeljo zvečer je v neki gostilni na Dolenjski cesti nek kurjač tako razgrajal, da ga je moral gostilničar postaviti pod kap. Tudi zunaj je toliko časa razgrajal in grozil, da je bil po stražniku odveden v zapor.

Ij **Čuvaja zmerjal.** Včeraj je brez povoda začel zmerjati na Cesti na Loko iz svojega stanovanja neki slikarski pomočnik z barabo čuvaja iz Mestnega loga, naposled pa se vrgel za njim neko posodo, s katero ga pa ni zadel.

Ij **Pod voz prišla.** Ko je danes dopoldne peljal Josip Ponikvar, posestnik na Karolinski zemlji št. 50, čez Marijin trg s peskom naložen voz, je šla proti vozu Marija Kozjakova, 80 let stara posestnica iz Korene vasi pri Horjulju. Voznik jo je z glasnim krikom opozarjal na nevarnost. Kozjakovo je konj podrl na tla in ji je šlo sprednje kolo čez desno nogo ter jo ji je zlomilo. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ij **Aretoval je** včeraj na južnem kolodvoru policijski nadstražnik Nikolaj Večerin posestnikovega sina Antona Zitkota, rojenega leta 1887, v Sinji gorici in Mihalja Staudoharja, delavca, rojenega leta 1887, v Suhorju, ker sta hotela odpotovati v Ameriko in se odtegniti vojaški dolžnosti.

Ij **Strela je udarila** včeraj popoldne v Zgornji Šiški v hišo Ivana Piša, čevljarja. Druge škode ni bilo, kot da je razbila nekoliko opeke.

Ij **Ivan Stuhec**, ki je svojčas po Ljubljani izvrševal več goljufivih dejanj in različne ljudi oškodoval za precej visoke vsote, je bil danes obsojen na štiri mesece ječe. 32-letni fant ni ničesar tajil. Svoje goljufije je jako rafinirano izvajal in so na njegovem stanovanju našli vse polno pisem, kjer se je vadij ponarejanja podpisov.

Štajerske novice.

š **Vrazova stoletnica.** Slovensko občinstvo najvljudneje prosimo, da blagovoli prispevati k skladu za Vrazovo slavnost v pokritje prireditvenih stroškov. Posebno se obračamo do slovenskih denarnih zavodov. Morebitni

čisti dobiček je namenjen hrvatski in slovenski »Matici« ter mariborskemu »Zgodovinskemu društvu«. Darovi se bodo objavili v časopisu. Pošiljati jih je na naslov: g. Fr. Vraz, županu Cerovcu, pošta Ivanjkovci pri Ormožu.

š Vrazova stoletnica. Pred slavnostnim zborovanjem bo v posebni uti skupni banket za 400 oseb. Istega se morejo udeležiti le oni, ki se vsaj do 18. avgusta prijavijo in vpošljejo znesek 5 kron za osebo. — Pripravljavni odbor.

š V sklad za Vrazovo stoletnico so darovali: Slav. posojilnica pri Svetinjah 15 K; vlč. g. Fr. Bratušek, župnik pri Svetinjah, 10 K.

Književnost.

*** Šole za razne glasbene instrumente.** V Katoliški bukvarni se dobijo po nizki ceni vezane šole raznih instrumentov, kakor: za vijolino, vijolo, vijolon čelo, kontrabas, flavto, kornet, pikolo, obov, evfonij, mali boben, trobento, valdhorn helikon, klarinet, tamburico, kitaro, citre itd. Vsaka taka šola obsega kratek popis instrumenta, dalje nauk v teoriji in nemškem in angleškem jeziku. Priporočamo torej te šole vsem društvom, kateri gojijo godbo, bodisi na pihala ali na lok.

Telefonska in brzojavna poročila.

HRVAŠKA KRIZA.

Budimpešta, 2. avgusta. »Pester Lloyd« javlja, da se ban posvetuje s člani hrvaške koalicije, da se položaj razjasni. Nekateri člani koalicije so hudo ogorčeni na bana, ker skuša ustanoviti novo stranko v zmislu Khuena. Zmerni člani koalicije pa se zelo prizadevajo, da se sklene sporazum z banom, da ne pride do razpustitve sabora.

SPOR MED AVSTRIJSKO SOCIALNO DEMOKRACIJO.

Mlada Boleslava, 2. avgusta. Tu je češki socialno-demokratski državni poslanec Hudec poročal o političnem položaju. Sklenila se je ostra resolucija zoper nemške socialno-demokratske sodeluge, ki so glasovali zoper češke šole na Dunaju.

SPOR MED ŠPANIJO IN VATIKANOM.

Rim, 2. avgusta. »Osservatore Romano« javlja, da je vest, da hoče Vatikan odpoklicati svojega nuncija v Madridu, neosnovana. Odpoklicanje španskega poslanika v Rimu ne pomeni ustavljenja vseh diplomatskih zvez, ker se gre do zdaj le za eno samo točko, glede katere se ni dosegel sporazum.

ŽELEZNIŠKE NESREČE.

Stanislav, 2. avgusta. V nedeljo zvečer je skočil pri postaji Lojowa s tira zabavni vlak, ki je prihajal iz Jarenice. Štirje potniki so bili težko, 35 pa lahko ranjenih.

IZKLJUČITEV POSLANCA DR. GERMANA IZ VSEPOLJSKE STRANKE.

Lvov, 2. avgusta. Predsedstvo izvrševalnega odbora vsepoljske stranke priobčuje pismo, v katerem naznanja, da se je v seji 27. julija izključilo iz vsepoljske stranke poslanca dr. Germana, načelnika parlamentarne skupine vsepoljske stranke. Dr. German je skušal po končanem državnozbornem zasedanju povzročiti razdor v vsepoljski stranki. Jeseni je nameraval sklicati konferenco nekaterih poslancev vsepoljske in demokratične stranke za ustanovitev nove delovne skupine. Dolži se ga, da je kršil strankino disciplino ter je deloval proti koristim stranke.

NAD STO TISOČ KRON UKRADENIH.

Lvov, 2. avgusta. V eni najbolj živahnih ulic se je zgodila drzna tatvina. Tatovi so se utihotali v stanovanje eskompterja Edvarda Recherja, kjer so se poskrili. Ko se je vrnil Recher domov ob 2. uri ponoči ter šel spat, so tatovi ukradli menico za 113.000 kron, 16.000 kron v novcih ter dragocenosti za 10.000 kron. Izginili so brez sledu.

SPOPADI MED NEMCI IN ČEHI.

Iglava, 2. avgusta. V nedeljo je prišlo na kolodvoru do krvavih spopadov med češkimi sokoli, ki so odhajali z neke slavnosti, in nemškimi demonstranti. Šest sokoioev iz Nemškega Broda in dva sokola iz Pardubic so bili težko ranjeni. Sokoli so vložili pri državnem pravdnistvu več ovadb proti iglavskim Nemcem zaradi težkih teles-

nih poškodb. Eden izmed sokolov je baje umrl. Ime ni znano.

MORILEC DR. CRIPPEN ARETOVAN.

Se nikdar ni svet sledil s tolikim zanimanjem lovu zločinca, ki je hotel pobegniti v Ameriko, kakor v slučaju ameriškega zobozdravnika dr. Crippena. V kleti hiše dr. Crippena v Londonu je policija našla dva umorjena ženska trupla. Policija sumi, da je dr. Crippen umoril obe svoji prvi ženi. Crippen je pobegnil s svojo ljubimko iz Londona in lov za njim je bil eden izmed najbolj modernih. Velikansko vlogo je igral brzojav, zlasti brezžični. Vse svet je bil poučen, kako zasleduje policija dr. Crippena, samo morilec, ki se je vozil čez morje, ni vedel ničesar. Kapitan parnika, na katerem se je peljal morilec, je potom brezžičnega brzojava obveščal sproti angleško policijo, kako se morilec obnaša na ladji.

O aretaciji dr. Crippena so došle sledeče vesti:

Kvebek, 2. avgusta. Na krovu parnika »Montrose« aretovana dr. Crippen in njegova ljubimka le Nevé sta dospela semkaj ter so ju prepeljali v izseljeniški urad, kjer so ju zaprli. Istočasno je tudi zaplenil vso prtljago aretovanega para londonski detektiv Dew. Le Nevé je zopet oblečena v žensko obleko. Dr. Crippen se jako slabo zagovarja. Odločno pa taji, da bi umoril svojo ženo in jo zakopal v kleti. Trdi, da je njegova žena umrla na nekem potovanju po inozemstvu. Njegov zagovor pa je tak, da je vsak dvom nad njegovo krivdo izključen. Mogoče je le, da le Nevé ni bila poučena o njegovem zločinu.

London, 2. avgusta. Iz Kvebeka se poroča, da je velikanska množica pričakovala parnika »Montrose« ter gledala, kako so aretovali na krovu dr. Crippena in njegovo ljubimko. Dr. Crippen je imel z verigami zvezane roke, ko je korakal s parnika. Pri dr. Crippenu niso našli nobenega orožja. Oba bodo odpeljali nazaj v London prihodnji četrtek in sicer s parnikom »Royal George«. — Potniki »Montrose« so bili zelo presenečeni, ko so aretovali na krovu dr. Crippena in njegovo ljubimko. Nihče niti slutil ni, da je dr. Crippen, ki se je vozil pod tujim imenom Robinzon, morilec. Sicer se jim je zdela izredna podobnost potnika Robinzona s podobami dr. Crippena, ki so jih prinesli angleški listi pred odhodom iz Angleške, vendar ni nihče sumil ničesar.

London, 2. avgusta. Razburljivi lov za ubeglim parom, ki se je končal v nedeljo ob izlivu reke Sv. Lovrenca v Ameriki, je dal mnogo snovi angleškim listom, ki priobčujejo cele strani o tem slučaju. Angleško časopisje pripisuje zasluho posrečene aretacije kapitanu parnika »Montrose«, Kendallu, ki je povzročil s svojo previdnostjo, da je prišel morilec v roke pravici. Nagrado za izsleditev morilca, ki jo je razpisala londonska policija, bo tudi dobil Kendall, ki je poročal o Crippenu policiji z brezžičnim brzojavom.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI

priporoča sledeče novosti:

Mladeničem. Prvi zvezek: Obramba vere. Spisal Anton Bonaventura, škof ljubljanski. Cena 1 K. — Krasna apologija, ki naj si jo omisli vsak mladenič, da bo dobro oborožen proti modernim zmotam in predsodkom in da jih bo vedel ovreči z jasnimi dokazi.

Jules Verne, Pet tednov v zrakoplovu. Trije Angleži raziskujejo Afriko. 3 K. **Šaljivec iz Podravlja.** Spisal Janko Osojnik. Zbirka pripovedk iz Štajerskega Podravlja. 1 K.

Romantika. Spesnil Ivan Pregelj. Cena 1 K 50 h.

Slovenska stenografija. Pripredil Fr. Novak. Prvi del. Korespondenčno pismo. Cena 3 K.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo. Zbral in uredil A. Kalan. Cena 80 h, vezano 1 K 20 h.

Vstaja škenderbegova. Zgodovinska povest. Cena 60 h, vezano 80 h.

Skrivnosti srca. Novele. Vsebinska: Častna beseda. — Sin. — Strokovnjak. — Ovadnica. — Pahljač. — V pasti. — Kandidat. Cena 1 K 20 h, vezano 1 K 40 h.

Vse te knjige se dobi v knjigarni »Ili-rija«, prej Karol Florian v Kranju.

Kompetenčna razpreglednica za častito duhovščino je tiskovina, ki jo

je ravnokar izdala »Katoliška Bukvarna«. Cena lege 60 vin.

Slike pesnika Antona Medveda, krasno izvršene v več barvah, je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Slike so izvršene po najzadnji fotografiji in se dobe v treh velikostih.

Lintelo, »Staršem in vzgojiteljem«. Navajajte otroke, da bodo hodili pogostoma k sv. obhajilu. Ta knjižica, ki naj bi se v velikih množinah razširila, se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani in velja 25 vin., deset izvodov in več po 20 vinarjev.

Zahvala. 2187

Ob smrti in pogrebu nepozabne, ljubljene matere, tašče in tete, gospe

Neže Rus roj. Mikulič vd. Knavs

izraženo nam je bilo od vseh strani toliko sočutja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti.

Iskreno se zahvaljujemo prečastitim domačim duhovnikom za tolažbo v bolezni in vodstvo pogreba.

Srčna hvala vsem, ki so v tako častnem številu spremili nepozabno pokojnico k zadnjemu počitku.

Vsem, ki so nam na katerikoli način v teh britkih urah lajšali gorje in počastili spomin ranjce kličemo prisrčni Bog plačaj!

V Loškem potoku, 1. avg. 1910.

Zalujoči ostali.

Razpisuje se služba cerkvenika in organista na Prežganjem pri Litiji.

Dohodki: v denarju blizu 500 K, drva, gostilna in 1/4 grunta. Nastop 1. oktobra. 2172

Prof. dr. Alfred pl. Valenta

odpotuje do 10. septembra 1910.

Dekle ki že zna na stroj šivati bi se rada še nadalje izurila, želi priti k šivilji za perilo. Ponudbe pod »Dekle« na upravo 2180 „Slovenca“. 2—1

Stanovanja Za novemberski termin, se oddata v novo zgrajeni vili ob **Kunovi cesti št. 2** solčno ležeča stanovanja po 2 sobi in pritiklinami. — Poizve se ulica **Stara pravda št. 3**, od 2 do 6 ure popoldne. 2181 3—1

Václav Talich
Vida Talichova rojena Prelesnikova

— poročena. —

Ljubljana, 30. julija 1910.

Zahvala.

Vsem neimenovanim notranjskim gg. duhovnikom, ki so mi te dni izrazili prijateljsko zaupanje s pomenljivim in dragocenim darom, tem potom izrekam iskreno zahvalo. Znak daru naj nas veže v bratski ljubezni tudi pri nadaljnem delu za ljudski blagor. Z Bogom za narod!

Ljubljana, 2. vel. srpana 1910.

Žitnik
kanonik in poslanec.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm
1	9. zveč.	732.0	22.0	sl. szah.	del. jasno	
2	7. zjutr.	34.2	17.7	sl. svzh.	jasno	1.5
	2. pop.	33.3	27.8	sl. jvzh.	del. obl.	

Srednja večerajšnja temp. 23.0° norm. 19.7°

Enonadstropna hiša

s 5 sobami, zraven lep vrt, podobna vili, se proda iz proste roke v **Rožni dolini** pri Ljubljani 20 minut od Glavnega trga. Več se poizve pri **gostilničarju 1934 Balija na Glincah preje Traun 5—1**

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavac**, pošta in postaja **Roč v Istri**, belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po **28 vinarjev** liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100—1

Dobičkanosno, majhno posestvo =

15 minut k Vrbskem jezeru, krasno, solidno izdelana kompl. mebl. stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje, blizu 70 oralov prvovrst. v visoki kulturi obstoječega zemljišča, deloma stavbišča za vile, lep gozd, bog. gospodarske potrebščine, 4 konji, 22 krav, 16 prašičev itd. **Cena 70.000 kron.** Pojasnila daje samo resnim, samostojnim reflektantom **Albert Wiener, Gradec I., Stempfergasse 6.** 2155 3—1

N. F. Schaffer

☒

☒

nadzornik c. kr. državne železnice v Beljaku prosi, da se mu dopslje 11 skatelj tako izborna učinkujočih 3281

Salmijakovih pastil
(kašelj lajšajočih, slez razkrajajočih)

lekarja **Piccoli v Ljubljani**, c. in kr. dvornega založnika, papeževega dvornega založnika. Ena skatljica 20 vin., 11 skatelj 2 kroni. Naročila po ::: povzetju. :::

Glasovir

kratek, še skoraj popolnoma nov, se proda po nizki ceni, pri **Nikolaju Loboda**, organistu v **Mekinjah, p. Kamnik.** 2163

? I ?
IKO
? O ?

Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena

se dobi samo pri **H. SUTTNER, Ljubljana, Mesni trg**

Lastna tovarna ur v Svici. 2018 Tovarniška varstvena znamka „IKO“.

? I ?
IKO
? O ?